

Dinin Olmadığı Bir Ahlak, Gerçek Kurtuluştur

23.06.2020 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Çevirisini sunduğumuz Bob Avakian'ın aşağıdaki makalesi 1 Haziran 2020 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır.

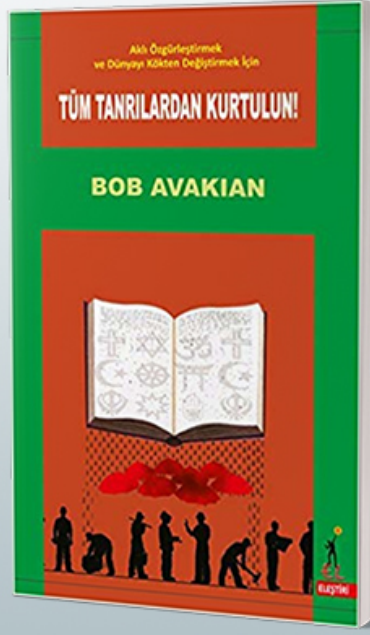
Kaynak için bkz: <https://revcom.us/a/650/bob-avakian-morality-without-religion-en.html>

Bir süre önce *Mental Kölelikten ve Bütün Baskılardan Kurtulun* adlı makalemi okuyan ve Chicago'nun batısından gelen birinin şöyle bir soru yönelttiğini duydum: **“Eğer dine inanmıyorsak, o halde ahlaki anlayışımız nereden geliyor?”**

Bu soru, Tanrı olmadan iyi olabilir miyiz sorusunun bir başka biçimidir. Daha önce de söylediğim gibi: **Tanrısız iyi olabilmek zorundayız, çünkü Tanrı yok!**

Ancak işin biraz daha derinine inelim. Öncelikle şunu belirtmek gerekiyor; İncil'deki ahlak anlayışı *iyi* bir ahlak anlayışı değildir, bu köleliği tutmaya devam etmenin, kadınların bastırılmasının ve şiddete maruz kalmasının ve bütün diğer dehşetleri içeren bir ahlak anlayışıdır. Bu hakikat, Kuran ve diğer bütün büyük dinlerin yazınları için de geçerlidir (Eğer buna inanmıyorsanız, gidin ve *“Akli Özgürleştirmek ve Dünyayı Kökten Değiştirmek İçin Tüm Tanrılardan Kurtulun!”* isimli kitabıma bakın, hatta bununla da yetinmeyin, gidin ve o yazıtları bizzat kendiniz okuyun)

Ancak şu soru hala önemli bir soru: “Eğer dine inanmıyorsak, ahlakımız nereden geliyor?” Bunun cevabı *bütün ahlaki normların insanlardan, içerisinde yaşadıkları toplumdan ve dünyadan geldiğidir*. Bütün dini yazıtlar belirli bir toplumda, belirli bir zamanda yaşayan belirli insanlar tarafından yazılmışlardır ve bir anlamda yazıldıkları dönemin bir aynası olma niteliği taşırlar. İşte bu yüzden şu önemli örneği bir kere daha vermek gerekir; monoteistik dinler yani Hristiyanlık, Yahudilik ve İslam gibi tek tanrılı dinler, ataerkil ve erkek üstünlükçüsüdür (Tanrı, ataerkil bir bağlamın içerisinde erkek olarak konuşur, “Lord”, “Baba” vb.) Üzerlerinde durulan ve ısrar edilen ilişkiler, ataerkil ve erkek üstünlemecisi ilişkilerdir, bu ilişkilerde kadın aşağı bir konumda tutulur ve bu genellikle şiddetli bir şekilde uygulanır. Bu yazıtların hepsi, ataerkil ve erkeklerin üstün konumda buldukları toplumlarda yaşayan insanlar tarafından yazılmışlardır ve dolayısıyla bu yazılanların, yazıldıkları zamana dair olan toplumun da yansımalarıdır. *Herhangi verili bir zamanda, belirli bir toplumdaki baskın olan ahlak anlayışı, o toplumun içerisinde varolan ilişki koşullarının bir yansımasıdır.*

Öne çıkmalı ve insanlığın serpilebilmesi için her anlamda hem mümkün hem de gerekli olan, insanların bir kısmının aşağıda kaldıkları bir kısmının da onların üzerlerinden yükselmedikleri, sömürünün, eşitsizliklerin ve baskının olmadığı

komünist bir dünya için doğru bir çizgide, böyle bir toplum için gerekli bir ahlak çizgisinde insanları kazanmalıyız.

Bu noktaya daha sonra değineceğim ama öncelikle, ahlakın insanların yaşadıkları toplumun bir yansıması olduğu noktasına biraz daha göz atalım. Bunun önemli örneklerinden bir tanesi, kölelik bu ülkede hala varken ve bu ülkenin zenginliğinin gelişmesinde önemli bir rol oynarken, kölecilikten kar elde edenler köleciliğin “ahlaki” olduğu fikrini pompaladılar. Kölelere aşağı varlıklar olarak bakılıyordu ve acımasızca sömürülüp, ezilerken onları medenileşebilmek için sahiplerinin rehberliğine ihtiyaçları olduğu iddia ediliyordu. Ve bu köle sahipleri, yaptıkları şeyi meşrulaştırmak için, köleliği savunan İncil’i kullandılar. Ancak işler ilerledikçe, ülkenin bir bölümünde kölelik hala meşru olmaya devam ederken ve ekonomik büyümede ciddi bir rol oynamamaya başlarken, kapitalistler sahneye çıkıyordu, kapitalistlerin servetleri ise farklı biçimlerdeki sömürülere dayanıyordu (kelimenin tam anlamıyla insanlara sahip olmamakla birlikte, onların emeklerinin kullanılması, çocuklar da dahil olmak üzere korkunç koşullarda saatlerce açlık sınırında bir maaş ile çalıştırılması gibi) Zaman içerisinde, genellikle Kuzey’de konuşlanan kapitalistler ve Güney’de bulunan köle sahipleri ile arasındaki çelişkiler oldukça keskinleşti ve çelişkiler kontrol edilemeyecek bir hal aldı. Ve en sonunda çıkarları temelindeki anlaşmazlıkları keskinleşti, derinleşti ve İç Savaş’a sebebiyet verdi. Bu koşullar altında köle sahiplerinin olduğu Güney Konfederasyonuna karşı bir savaş veren Abraham Lincoln önderliğindeki Kuzey Birliği, savaşı kazanabilmek için köleleri özgürleştirmek zorunda olduklarını fark ettiler, ve işte bu anda köleliğin yanlış olduğu, *ahlaksızca* olduğu fikrini yaymaya başladılar.

İşte bu nokta da başka önemli bir noktaya gelir: Ahlak, insanların yaşadıkları realiteyi -toplumu ve dünyayı- yansıtır, **ancak bu realite çelişkilerle doludur**. Bu ülkenin tarihinde başka bir örnek vermek gerekirse, İngiltere’den bağımsızlıklarını almak için tutuşan bu ülkenin kurucuları, Bağımsızlık Bildirgesinde “bütün erkeklerin eşit olarak yaratıldıklarını” iddia ettiler. Ancak burada da çok keskin bir çelişki vardı: Bu sözlerin yazarlarından olan Thomas Jefferson’ın kendisi bir köle sahibiydi ve ülke çapında köleciliğin yayılması ve arttırılması ile köle sahiplerinin çıkarlarını savunmuş birisiydi. Ancak bu çelişkiye rağmen -bütün insanların eşit olarak yaratıldıkları ve kölecilik gerçekliği- bu bildirge kabul edildi, köleliğe bununla karşı gelindi ve

köleliğin *bitirilmesi* için savaşta kullanıldı. Aynısı kadın hakları mücadelesi için de geçerlidir. Eğer bütün *erkekler* eşit olarak yaratıldıysa ve eğer bu bir çeşit “evrensel” bir prensipse, tüm zamanlarda ve durumlarda geçerliyse *o halde neden aynısını kadınlar içinde uygulayamıyoruz?*

Bugün insanlık kapitalist-emperyalist sistemin sınırları içerisinde yaşıyor. Bu sistem bir sömürü sistemidir, doğrudan köleci değildir (buna rağmen şu da bir gerçek ki, şu an da dünyada köleliğin gerçek ve korkunç formları, seks ticareti ve milyonlarca kadının köleleştirilmeleri de dahil olmak üzere kendisini göstermektedir.) Yani aslına bakacak olursak bugün eğitim sistemi de dahil olmak üzere toplumun majör kurumları ile öne çıkartılan ahlak anlayışı bu sistemin kendisini -sömürü ve baskı sistemini- meşrulaştırmaya çalışır. Zamanında köle sahiplerinin kendi sistemleri için yaptığı gibi bu sistemin, yani kapitalist-emperyalist sistemin iyi olduğunu, en iyi sistem olduğunu ve hatta bundan yararlanan aşırı zenginler için değil ama sömürülen, sefil ve acınası konumlarda tutulan ve devamlı olarak bu konumlara sürüklenen insanlar için de bu sistemin en iyisi olduğunu söylerler.

Ancak bu sistemin kendisi de keskin ve derin çelişkiler ile doludur. Bu sistemin, “herkese eşit fırsat sağlandığı” şeklindeki açıklaması dünyanın her yerindeki akıl almaz eşitsizlikler ile gün yüzüne çıkmış bir yalandır. Bu eşitsizlikler sadece statü olarak değil, fakat aynı zamanda sağlığa, eğitime, konaklamaya ve toplumun her bölümüne sirayet etmiş vaziyettedir. Aynı şekilde, “kanun hükmü” ile “herkes için adalet” kavramlarının herkese eşit bir şekilde uygulanmasının da ne kadar büyük bir maskaralık olduğu her geçen gün ortaya çıkmaktadır.

Siyahi halk ve diğer etnisitelerden halklar sadece “adalet sistemi” aracılığıyla ayrımcılığa uğramazlar, benzer şekilde devamlı olarak polis şiddetine ve cinayetlerine maruz kalırlar (ki polis, “kanun ve düzenin” uygulayıcısıdır) Ve toplumun herhangi bir düzeyinde, “Adalet sistemi” de dahil olmak üzere yoksul birinin, zengin biriyle aynı muameleyi göreceğini iddia etmek saçmalaktır. Uluslararası seviyede ise, kapitalist ülkelerin yöneticileri, Amerika gibi ülkeler, dünya çapında “barış ve refah” ilişkilerini geliştirmek adına çalıştıklarını iddia ederler. Ancak bu iddianın kendisi gerçeklikle çok bariz bir çelişki içerisindedir, çünkü *bu sistemin kaderi, dünyanın büyük bir kısmını sefil koşullarda tutulmasına ve böylece halk kitlelerinin kapitalist-emperyalist sistemin çıkarı doğrultusunda muazzam bir şekilde sömürmesine bağlıdır, yine aynı*

şekilde bu sistem, ülkeleri bu koşullar ve boyunduruk altında tutabilmek için de tehdit, güç kullanma ve muazzam seviyelerde şiddete dayanmak zorundadır.

Bütün bunlara verilecek cevap, sistemin adalet ve eşitlikle ilgili verdiği sözlerini tutmasını sağlamak DEĞİLDİR. Bunu şu ana dek pek çokları yapmaya çalıştı ve hepsi de kaybettiler, çünkü bu eşitsizlikler ve adaletsizlikler bu sistemin üzerine inşa edilmişlerdir. Kapitalist-emperyalist sistemin ekonomisinin doğası, devamlı olarak dünya çapında kitlesel yoksulluğa, eşitsizliğe, baskıya ve elbette bunları uygulayabilmek için savaşa ihtiyaç duyar ve bunları yaratır.

Bütün bunlara verilecek cevap, bu sistemin kitlelere dayattığı bütün bu gereksiz acıları elimine etmek adına tüm sistemi alaşağı etmektir. Bunun için ihtiyacımız olan temele ise zaten sahibiz. Hem teknoloji hem de insanların ulaştıkları bilgi seviyesi ile, dünyanın her yerinde bu sistem tarafından yaratılan bu dayanılmaz duruma, inanılmaz varlıkların ve bolluğun olduğu, ama bir yandan da dünya çapında yoksulluğun olduğu, milyonlarca çocuğun her yıl açlık ve önlenebilir hastalıklar yüzünden hayatlarını kaybettikleri, kitlelerin yoksulluk, cahillik ve sefalet içine tıklmaları ve bütün bunların ağza alınamayacak bir şiddet ve korkunç bir yıkım aracılığıyla gerçekleştirdikleri, bu sistemi alaşağı etmek için gerekli olan bu zemine zaten sahibiz.

Bugün var olan çelişki, bir yandan kurtuluş ve halk kitlelerinin ayağa kalkması ile öbür taraftan bu sistemin kitlelere dayattığı korkunç koşullarla birlikte insanlığın ve gezegenin geleceğine yönelik tehditlerdir. **Var olan çelişki**, bu sistemi alaşağı edebilecek bir devrim için gerekli olan zeminin olması, bu sistemin ötesine geçebilecek ve insanlara insandan aşağı varlıklar olarak muamele eden bu sistemin ötesine geçilebileceğidir ve işte ihtiyacımız olan ahlak da bu bariz çelişkiyi gören ve insanları bu sistemi yıkmak ve komünist devrime yönelmek için verilecek mücadeleye doğru teşvik eden ve ilham veren bir ahlaktır.

Bu ahlak anlayışı, sözde sınırsız güçleri olan ancak gerçek olmayan tanrılar veya hayal ürünü başka doğaüstü varlık ve güçler üzerinden temellenmez. Gerçekliğe bilimsel bir yöntem ve yaklaşım ile yönelen, radikal ve aynı şekilde özgürleştirici bir devrimin mümkünlüğü ve ihtiyacını bilimsel bir temelde ele alan bir ahlak anlayışı üzerinden temellenmelidir.